VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Euroopan vakausmekanismin (EVM) vuoden 2014 vuosikertomus ja tilintarkastuslautakunnan kertomus ja Euroopan rahoitusvakausvälineen (ERVV) vuoden 2014 tilinpäätös, johdon kertomus ja tilintarkastajan kertomus

17.9.2015 Jussi Lindgren/RMO

Tarkastusvaliokunta 17.9.2015

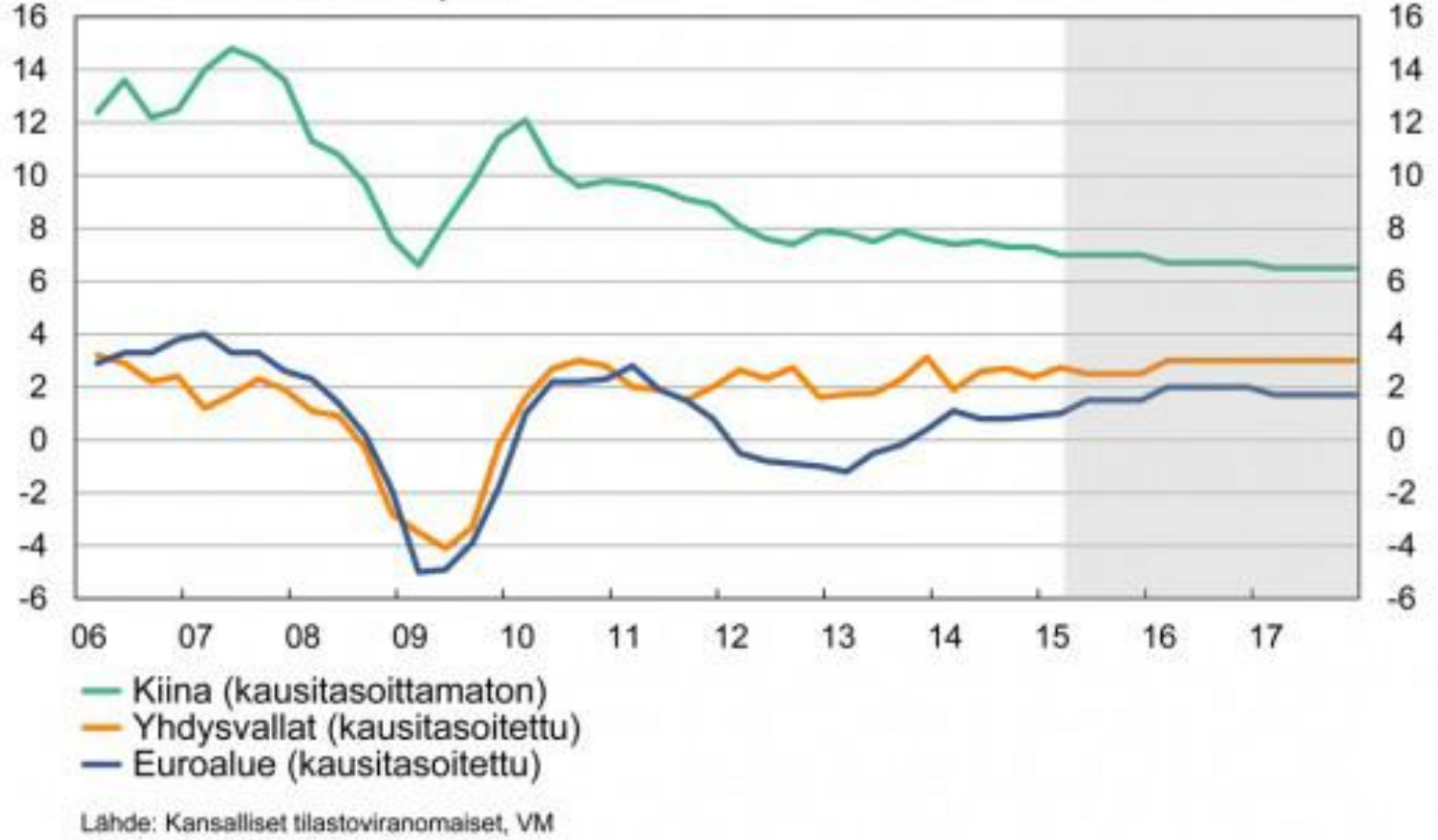
Rahoitusmarkkinaosasto

Euroalueen talousnäkymät

- Euroalueella talouksien toipuminen velka- ja finanssikriisistä saattaa olla ennustettuakin hankalampaa. Yksityisen sektorin vähäinen luottojen kysyntä saattaa leikata kulutusta tai investointeja, ja riskit saattavat jopa johtaa kriisin uudelleen leimahtamiseen.
- Ei myöskään ole selvää, miten vakavasti velkaantuneet jäsenmaat tulevat hoitamaan julkisen sektorin taseidensa sopeutuksen.
- Investointinäkymissä on negatiivisen kierteen vaara. Kun investointien jarruna on vähäiseksi odotettu kysyntä, myös investointien kysyntä pysyy vaimeana.

Bruttokansantuote

määrän muutos, %

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

ERVV:n taloudellinen asema

- ERVV:n voitto tilikaudelta 2014 oli 121 miljoonaa euroa (104,4 miljoonaa euroa vuonna 2013).
- Yhtiökokous siirsi voiton jakamattomiin voittovaroihin.
- Taseen loppusumma oli vuoden 2014 lopussa 198,4 miljardia euroa (187,2 mrd. euroa vuoden 2013 lopussa). Oma pääoma oli vuoden lopussa 648 miljoonaa euroa, josta käyvän arvon rahasto 336 miljoonaa euroa ja jakamattomat voittovarat 159 miljoonaa euroa.
- ERVV:stä ei myönnetä enää uusia tukilainoja euroalueen jäsenmaille.
- ERVV:n rahoitustukiohjelmat ovat päättyneet (Irlanti, Portugali, Kreikka).

EVM:n taloudellinen asema

- EVM:n tilikauden 2014 voitto oli 443,9 miljoonaa euroa (253,9 miljoonaa euroa vuonna 2013).
- Hallintoneuvosto päätti siirtää voiton vararahastoon. Vararahaston koko on nyt 697 miljoonaa euroa.
- EVM:n taseen loppusumma oli 752,6 miljardia euroa vuoden 2014 lopussa (760,4 mrd. euroa vuoden 2013 lopussa).
- EVM on myöntänyt rahoitustukea Espanjalle, Kyprokselle ja Kreikalle. Antolainauksen määrä oli vuoden lopussa 45,4 miljardia euroa.
- Uusi Kreikalle myönnetty rahoitustukiohjelma kasvattaa EVM:n antolainausta merkittävästi (ohjelman koko enintään 86 miljardia euroa).

ERVV ja Suomen vastuut

- Suomen vastuut ERVV:stä syntyvät varainhankintaohjelmalle annetuista takauksista.
- Varainhankintaohjelman koko on 241 miljardia euroa, josta on nyt käytössä noin 184,6 miljardia euroa. Suomen takausvastuu on nyt tästä velkakannasta korkoineen ja ylitakauksineen noin 6,26 miljardia euroa.
- Mahdollinen velkojen uudelleenjärjestely voi nostaa Suomen takausvastuita (esimerkiksi korkojen pääomittaminen jo sovittujen lisäksi).

EVM ja Suomen vastuut

- EVM toiminta perustuu vahvaan pääomarakenteeseen
- Suomi maksoi lokakuussa 2012 osakepääomaa 1,44 miljardia euroa.
- Suomen vastuut liittyvät vaadittaessa maksettavaan pääomaan. Suomi on sitoutunut maksamaan lisää pääomaa enintään 11,14 miljardia euroa.
- EVM:lla on etuoikeutetun velkojan asema suhteessa muihin velkojiin heti IMF:n jälkeen. Kahdenvälisillä ja ERVV-lainoilla ei ole vastaavaa asemaa.
- EVM-sopimuksen mukaan mahdolliset tappiot katetaan ensiksi vararahastosta ja, jos tämä ei riitä, maksetusta pääomasta. Jos nämä yhdessä eivät riitä, tappiot katetaan vaadittaessa maksettavasta pääomasta. Jos tappioita on katettu maksetusta pääomasta, voidaan yksinkertaisella enemmistöllä päättää maksetun pääoman palauttamisesta aikaisemmalle tasolle.

Eurojärjestelmä ja Suomen valtion vastuut

- Eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista aiheutuvista riskeistä vastataan pääosin yhteisesti pääoma-avaimen suhteessa. Suomen Pankin pääoma-avain on noin 1,785 prosenttia.
- Laajennettu arvopaperien osto-ohjelma kasvattaa ajan myötä eurojärjestelmän konsolidoitua tasetta ja siten myös Suomen Pankin laskennallinen osuus kasvaa.
- Suomen Pankin vuosikertomuksen mukaan varaukset ja pääoma riittävät kattamaan riskit.
- Lisäksi TARGET2-maksujärjestelmä aiheuttaa sisäisiä velkoja ja saatavia eurojärjestelmän sisällä (EKP toimii maksujärjestelmän keskusvastapuolena).
- Eurojärjestelmän toimet ovat vakauttaneet euroalueen rahoitusjärjestelmää.
- Suomen Pankin riskien realisoituminen vaikuttaisi valtiontalouteen lähinnä voitonjaon pienenemisen kautta.

Kreikan kolmas lainaohjelma

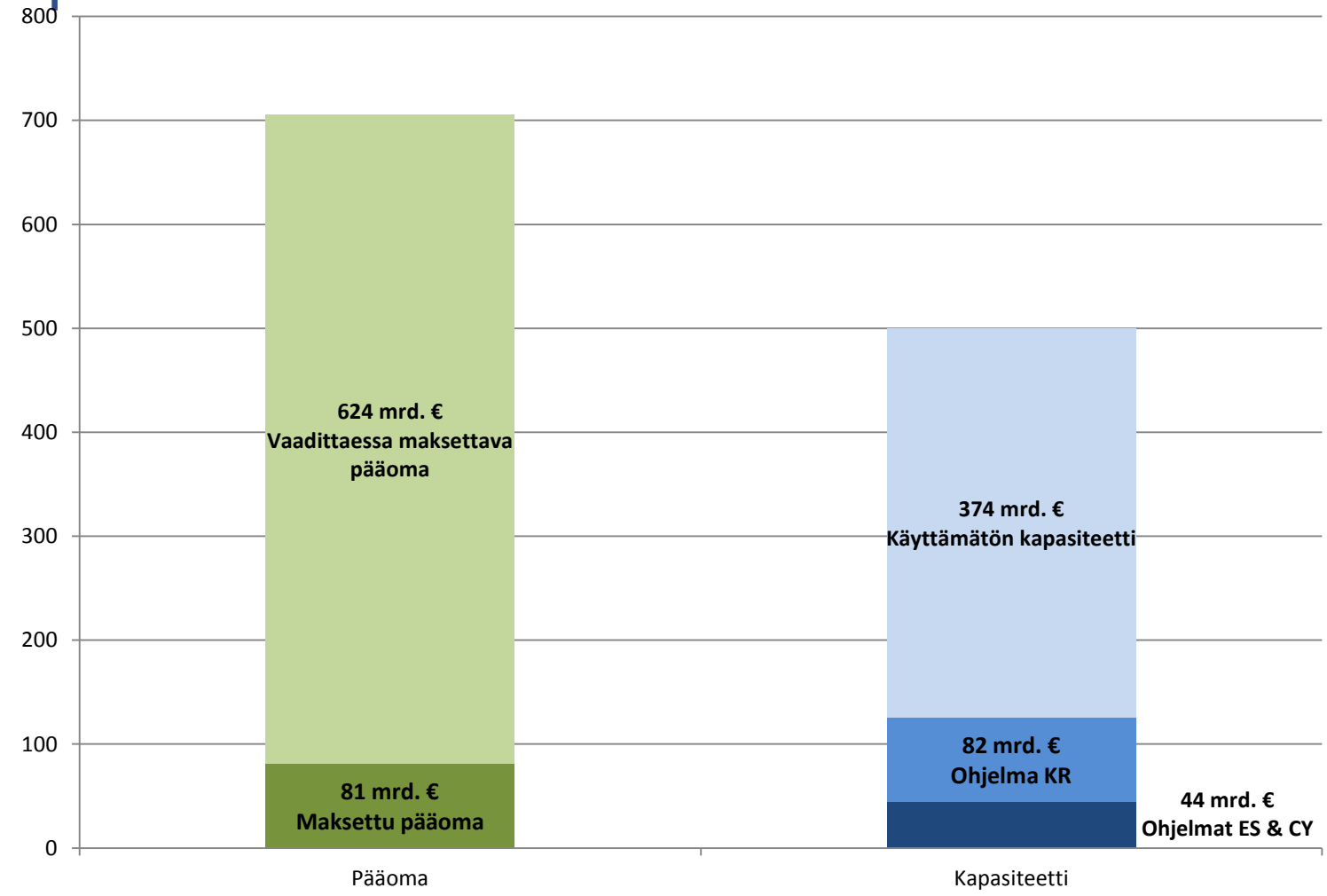
- EVM:n rahoitustukiohjelma (enintään 86 mrd. euroa) Kreikalle ei lisää suoraan Suomen vastuita, mutta lisää osaltaan EVM:n taseriskejä ja siten epäsuorasti myös Suomen valtion taloudellisia riskejä.
- Rahoitustukiohjelmaan liittyviä riskejä rajaa mm. EVM:n etuoikeutetun velkojan asema, velkakestävyysanalyysi ja politiikkaehdollisuus.

Kreikalle maksetut lainat ja Suomen laskennallinen osuus

Summat mrd. euroa	Kahdenvälinen I	ERVV II	IMF[1]	Yhteensä	EVM
Lainaohjelman maksettu kokonaismäärä (7/2015)	**52,9**	**130,9**	**19,4**	**= 203,2**	(max. 85,5)
Suomen osuus %	1,9 %	1,93 %	0,53 %		(1,76 %)
Suomen laskennallinen osuus lainasta, mrd. €	1,00	2,52	0,10	**= 3,62**	(max. 1,54)
Kertyneet korot 7/2015	-	0,44	-	**= 0,44**	-
Suomen osuus (arvio)	**1,00**	**2,96[2]**	**0,10**	**= 4,06**	(max. 1,54)

[1]Arvio tilanteesta 7/2015, lukuihin vaikuttavat valuuttakurssien muutokset
[2]Vakuusjärjestely kattaa 0,93 mrd. €
Suluissa Kreikan uuden EVM-ohjelman arvioitu enimmäiskoko (ei ole laskettu mukaan yhteissummiin).

Kreikan EVM-ohjelman vaikutus EVM:n kapasiteettiin

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Jussi Lindgren
vanhempi finanssisihteeri
Puh. 0295 16001 (vaihde)
Lisätieto: jussi.lindgren@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

